

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 11.9.2012
COM(2012) 491 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Pokrok v plnění integrované námořní politiky EU

{SWD(2012) 255 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Pokrok v plnění integrované námořní politiky EU

1. Úvod

Evropská moře a oceány jsou bohatým a často nedoceňovaným zdrojem inovací, růstu a pracovních příležitostí. Nabízejí hodnotné ekosystémové služby a zdroje, na nichž stojí všechny činnosti, které s mořem souvisejí. Od roku 2007, kdy byla vyhlášena, se integrovaná námořní politika snaží posílit udržitelný rozvoj evropské námořní ekonomiky a lépe chránit mořské prostředí tím, že napomáhá spolupráci všech zúčastněných stran napříč odvětvími a bez ohledu na hranice států.

Za pět let, která mezitím uplynula, se však ekonomické klima radikálně změnilo. Evropská unie se snaží vrátit evropskou ekonomiku zpět na cestu směrem k zaměstnanosti, konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti pomocí strategie Evropa 2020. Potenciál růstu námořní ekonomiky přitom představuje příležitost, které se Evropa coby námořní kontinent musí chopit. Od roku 2009 spustila Evropská unie několik klíčových iniciativ ve všech oblastech politiky týkajících se moří, aby posílila konkurenceschopnost Evropy. Integrovaná námořní politika podněcuje udržitelný rozvoj námořních činností a zabraňuje zdvojení nákladů i úsilí, čímž již přinesla evropské ekonomice a námořním odvětvím v členských státech konkrétní výhody.

Jelikož v současné době Evropa omezuje veřejné výdaje, je zásadně důležité podávat maximální výsledky s použitím minimálních prostředků. Díky spolupráci lze dosáhnout nákladově efektivních operací na moři a optimálního využití dat. Kromě toho se každý den objevuje nový způsob využití moří, a proto musí členské státy zavést stabilní systémy plánování, které budou zvýhodňovat dlouhodobé investice a přeshraniční soudržnost.

Investice do výzkumu musí v plné míře využít svůj inovační potenciál v oblasti námořní ekonomiky. K dosažení tohoto cíle přispívá strategie EU pro mořský a námořní výzkum. Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí nám pak umožňuje spravovat naše moře a oceány udržitelným způsobem, přičemž udržitelnost je předpokladem pro rozvoj mořské ekonomiky a pohání vývoj pokročilých technologií, které zvyšují konkurenceschopnost Evropy v dlouhodobém horizontu.

V roce 2009 Rada a Evropský parlament přijaly zprávu o pokroku integrované námořní politiky a vyzvaly Komisi, aby v roce 2012 podala zprávu o dalším vývoji. Tato druhá zpráva popisuje pokrok integrované námořní politiky EU a námořních odvětvových politik v období 2010 až 2012¹. Zdůrazňuje přínos těchto politik při naplňování cílů strategie Evropa 2020 a věnuje se podrobně konkrétním úspěchům, jež pomáhají vytvářet růst, zvyšovat efektivitu využívání zdrojů a šetřit veřejné finance.

---

¹ Podrobnosti a odkazy ke všem iniciativám zmíněným v této zprávě naleznete v průvodním dokumentu SWD(2012) 255 final.

2. PŘÍNOS NÁMOŘNÍ EKONOMIKY K RŮSTU A ZAMĚSTNANOSTI

2.1. Modrý růst

V září 2012 vydala Komise sdělení *Modrý růst, možnosti udržitelného růstu v mořském a námořním odvětví*. Cílem je zahájit společnou iniciativu členských států, regionů a všech zúčastněných stran, tak aby mohl být plně využit potenciál modré ekonomiky.

Studie, kterou Komise provedla v roce 2010, odhalila jako společné překážky nedostatek odpovídajících dovedností, špatný přístup k rizikovému kapitálu, roztržičnost námořních údajů, environmentální problémy a složité procesy plánování. Jednotlivé členské státy již přijaly opatření k odstranění nedostatků v oblasti odpovídajících dovedností – např. v podobě podpory seskupení průmyslových a vzdělávacích subjektů. Iniciativy v rámci integrované námořní politiky se zabývají problematikou plánování a dat. Některá odvětví však vyžadují cílenější přístup. V souladu s tím bylo podrobněji zanalyzováno pět oblastí s růstovým potenciálem: námořní a pobřežní cestovní ruch, obnovitelná energie oceánu, mořské nerostné zdroje, akvakultura a modrá biotechnologie, a navržena další opatření nezbytná pro větší růst a počet pracovních míst.

2.2. Námořní doprava

Služby související s námořní dopravou jsou základním předpokladem konkurenceschopnosti Evropy v celosvětovém měřítku. V roce 2011 vydala Komise *bílou knihu o dopravní politice*, která blíže vymezuje cíle strategie námořní dopravy do roku 2018: schopnost poskytovat nákladově efektivní služby námořní dopravy, dlouhodobá konkurenceschopnost evropské lodní dopravy a vytvoření na sebe navazujících přepravních řetězců pro přepravu osob a nákladů všemi druhy dopravy.

V návaznosti na sdělení Komise z roku 2009 *Evropský námořní prostor bez hranic* vstoupila v roce 2010 v platnost směrnice o ohlašovacích formalitách. Tato iniciativa zjednodušuje a harmonizuje administrativní postupy v zájmu podpory námořní dopravy v EU.

V roce 2011 navrhla Komise *nová pravidla pro transevropské sítě*, jež mají rozšířit úlohu mořských dálnic coby hlavních evropských koridorů. Prostřednictvím výzev vydávaných vždy na několik let Komise vede iniciativu za snižování dopadů dopravy na životní prostředí a zvyšování její efektivity.

2.3. Energie

Evropští občané, průmysl a ekonomika jsou závislí na bezpečné, udržitelné a cenově dostupné energii. Větrná energie vyráběná na moři pomáhá splnit plánovaný 20% podíl energie z obnovitelných zdrojů, jehož má být dosaženo do roku 2020. Jedná se o jednu z priorit *Strategického plánu pro energetické technologie Evropské unie*, na jehož základě průmysl, členské státy a Komise vypracovávají dlouhodobý přístup k problematice technologického rozvoje a demonstrací. Rámcový program pro výzkum a program *Inteligentní energie* pak podporují vývoj technologií pro využití energie větru a oceánů, jež významně napomáhají růstu v pobřežních regionech.

V roce 2011 Komise předložila návrh na stanovení pravidel pro vývoj a *interoperabilitu transevropských energetických sítí*. Byly určeny prioritní koridory včetně rozvodné sítě v Severním moři a plánu propojení pobaltského energetického trhu.

2.4. Lodářství

Evropský námořní průmysl hraje díky své inovační a konstrukční kapacitě strategickou úlohu v boji s takovými výzvami, jako jsou změny klimatu, znečištění ovzduší, energetická účinnost a rozvoj činností v pobřežních vodách. Strategickou odpovědí na tyto výzvy je iniciativa

nazvaná *LeaderSHIP*, která podporuje konkurenceschopnost založenou na technologických odvětvích, v nichž Evropská unie zaujímá vedoucí postavení. Tato iniciativa je v současné době revidována a bude upravena tak, aby byly využity i budoucí příležitosti, jež nabízí rostoucí ekologické uvědomění v lodní dopravě a diverzifikace podnikání orientovaná na nové oblasti jako výroba větrné energie na moři.

Státní podpora loděnicím je přidělována podle *rámce pro státní podporu pro stavbu lodí*. V prosinci 2011 byl přijat nový rámec, který je platný do konce roku 2013. Obsahuje zvláštní ustanovení týkající se podpory inovací a regionální podpory v loďařském průmyslu a ustanovení upravující vývozní úvěry. Rozšířená působnost tohoto rámce se nyní vztahuje i na vnitrozemské vodní cesty a plovoucí a mobilní struktury na moři.

2.5. Rybolov a akvakultura

Rybolov v EU je ovlivněn několika vzájemně propojenými problémy. Rybí populace jsou loveny nadměrně, hospodářská situace některých složek loďstva je navzdory vysokým dotacím nestabilní, pracovní místa v oboru jsou neatraktivní a situace mnoha pobřežních komunit závislých na rybolovu je nejistá.

Komise přijala v červnu 2011 několik iniciativ na reformu *společné rybářské politiky* včetně nových legislativních návrhů. Cílem je poskytnout stavební kameny pro udržitelný rybolov a zároveň respektování ekosystému, zajištění kvalitních potravin, prosperity pobřežních komunit, zisková průmyslá odvětví a atraktivní a bezpečná pracovní místa. Podstatou těchto návrhů je dlouhodobé řízení a jasný cíl udržitelného využívání přírodních zdrojů a zastavení ne hospodárných praktik. Podpora bude věnována rovněž lepší dostupnosti údajů nezbytných pro volbu příslušných politik a jejich lepší vymahatelnost a kontrolu.

Součástí těchto změn bude *Evropský námořní a rybářský fond* na podporu udržitelnosti, provozování drobného pobřežního rybolovu, podporu akvakultury a tvorby pracovních míst v námořních komunitách a nákladovou efektivitu námořních záležitostí.

3. MEZIODVĚTOVÁ A PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE K ZAJIŠTĚNÍ PODMÍNEK PRO OPTIMÁLNÍ RŮST NÁMOŘNÍ EKONOMIKY

Integrovaná námořní politika definuje ucelenou strategii pro zlepšení udržitelného rozvoje námořních odvětví. Abychom zvládli rostoucí vzájemný vliv námořních aktivit a rozsah jejich dopadů na životní prostředí, abychom zajistili bezpečí a ochranu evropských občanů a udrželi kvalifikovanou pracovní sílu, musíme koordinovaně spolupracovat.

3.1. Maximálně udržitelné rozvržení činností na pobřeží a na moři

Jednotlivá odvětví soutěží o prostor a zdroje ve všech přímořských oblastech. Spory o využití moří a o námořní prostor se budou i nadále stupňovat, zejména vlivem nových činností vykonávaných na moři. Jelikož Evropa prochází vážnou ekonomickou krizí, potřebuje nástroje, které umožňují růst založený na koexistenci mnoha činností a zároveň na zmírňování dopadů na životní prostředí.

Územní plánování námořních prostor (MSP) a jednotný management pobřežní zóny (ICZM) zajišťují efektivní meziodvětvové a přeshraniční plánování ve vztahu k mořským vodám a řízení pobřežních zón. Jedná se o zásadní nástroje k zajištění udržitelnosti, předvídatelnosti práva a snížení nákladů pro investory a hospodářské subjekty, zejména v příhraničních oblastech.

V plnění vnitrostátních strategií ICZM bylo dosaženo určitého pokroku, avšak se značnými rozdíly, jak ukazují zprávy z 16 členských států. V roce 2011 vstoupil v platnost *protokol*

ICZM k Barcelonské úmluvě, jímž se strategie ICZM stala závaznou pro všechny pobřežní členské státy ve Středomoří.

Komise v tomto kontextu působí jako zprostředkovatel pro vytvoření společného rámce pro MSP v rámci EU a již oznámila, že do konce roku 2012 bude předložen *legislativní návrh týkající se strategií MSP a ICZM*. K vytvoření návrhu přispěly ekonomické přínosy a dopady MSP a ICZM, dva pilotní projekty o přeshraniční spolupráci a platforma Ourcoast pro nejlepší praxi v rámci ICZM.

3.2. Ochrana evropských občanů a námořního průmyslu před hrozbami moře

Zhruba 80 % zahraničního obchodu EU se realizuje po moři. K růstu námořních hospodářských činností je nutné bezpečné prostředí. V souladu s plánem, který byl přijat v roce 2010, pracuje Komise na vytvoření *společného prostředí pro sdílení informací (CISE)* v námořním prostoru EU. Výsledkem bude účelnější a nákladově efektivnější *námořní dohled* založený na odpovídajícím, legálním, bezpečném a efektivním sdílení informací mezi státy a jednotlivými odvětvími v celé EU.

Součástí této práce jsou i dva úspěšné pilotní projekty MARSUNO a BluemassMed. Vytvoření CISE je prvním krokem k dokonalejší výměně informací mezi zhruba 400 odvětvovými orgány v celé EU. Je také prvním krokem k lepší koordinaci odvětvových činností týkajících se námořní dopravy, ochrany obchodních lodí, obranných úkolů námořnictva, kontroly ilegálního přistěhovalectví a celní kontroly, prevence nelegálního rybolovu a znečišťování a ochrany mořského prostředí.

Od roku 2009 EU a její členské státy zaujímají přední místa ve zvyšování *námořní bezpečnosti*. Cílem je odstranit lodní dopravu, která nevyhovuje normám, zvýšit ochranu cestujících a posádek, předcházet nehodám a snížit riziko znečištění životního prostředí. Zavedením *třetího balíčku pro námořní bezpečnost* v roce 2009 se zlepšila kvalita lodí plujících pod evropskými vlajkami, práce klasifikačních společností, kontrola lodí v přístavech, sledování dopravního provozu, vyšetřování nehod i ochrana obětí.

Další výzvou pro členské státy je zajištění *evropských námořních hranic*. V roce 2011 Komise navrhla zavést *evropský systém ostrahy hranic*. Jeho úkolem je posílit kontrolu vnějších hranic Shengenského prostoru a vytvořit mechanismus výměny informací, jež by orgánům členských států, které mají na starosti ostrahu hranic, umožnil snížit ztráty na životech, k nimž dochází na moři, a počet nelegálních přistěhovalců do EU.

3.3. Zaměstnanost v námořní dopravě a profesní mobilita

Mnoho odvětví námořního průmyslu trpí nedostatkem lidí s odpovídající kvalifikací, dovednostmi a zkušenostmi. Proto byla přijata opatření k vytvoření atraktivních pracovních míst v námořním průmyslu na základě mobility mezi různými odvětvími a zeměmi a s ohledem na budoucí potřeby.

Po přijetí strategie pro námořní dopravu do roku 2018 předložila v červnu 2011 *pracovní skupina pro zaměstnanost a konkurenceschopnost v oblasti námořní dopravy* doporučení, jež zahrnovala dokončení přezkumu vynětí námořníků z působnosti evropského pracovního práva, aktualizaci směrnice o výcviku námořníků a zajištění provedení Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci na moři.

Dne 21. května 2012 pak výbor EU pro sociální dialog uzavřel dohodu, kterou se provádí částí Úmluvy č. 188 Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu, jejímž účelem je zlepšení pracovních podmínek rybářů na palubách lodí. Na základě společné žádosti sociálních partnerů v EU může Komise v souladu s článkem 155 SFEU navrhnout provedení

této dohody formou směrnice EU, s tím, že by bylo především posouzeno, zda je tato dohoda zcela kompatibilní s platným právem EU.

Sedmý *rámcový program pro výzkum* poskytl v letech 2007 až 2010 na činnosti související s mořským a námořním výzkumem finanční prostředky ve výši přibližně 1,4 miliard eur, tedy zhruba 6,4 % z celkového rozpočtu rámcového programu. Z této částky připadlo 89 milionů eur na mobilitu a výcvik výzkumných pracovníků.

Uvedené iniciativy plně přispěly k naplnění programů *Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa* a *Mládež v pohybu*, dvou stěžejních iniciativ v rámci strategie Evropa 2020 pro zvýšení zaměstnanosti a kvality vzdělání v EU.

4. VÝKUM, VĚDOMOSTI A KONEČNÍ UŽIVATELÉ: PŘEKONÁVÁNÍ PROPASTI MEZI VÝKUMEM A PRŮMYSEM

Evropský námořní průmysl se vyznačuje velkou mírou inovací a vysoce kvalitními trhy. Komise tuto konkurenční výhodu dále zvětšuje vývojem ambiciózního programu mořského výzkumu a zpřístupňováním dat týkajících se moří pro inovace.

4.1. Zajištění vedoucího postavení Evropy pomocí inovací a výzkumu

Strategie EU pro mořský a námořní výzkum byla Komisí zavedena na konci roku 2008, aby se udržitelným způsobem co nejvíce zvýšila hodnota námořní ekonomiky.

V období 2007–2010 dosáhly finanční investice EU do námořního výzkumu a inovací částky 1,4 miliard eur vložených celkem do 644 projektů. Ze sedmého rámcového programu pro výzkum bylo na základě tří výzev pod heslem *Oceán zítřka* na multidisciplinární mořské a námořní projekty vyčleněno celkem 134 milionů eur. Tato iniciativa byla v roce 2012 dále rozšířena o témata na podporu provedení rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí, na něž EU přispěla částkou 42 milionů eur.

Zdokonalené řídicí mechanismy jako MARCOM+ *forum* a partnerství EMAR2RES zlepšováním interakce mezi výzkumnými pracovníky, průmyslovými odvětvími a tvůrci politiky rovněž pomáhají k ucelenějšímu výzkumu.

Společné výzkumné středisko Evropské komise (JRC) na podporu evropských politik v oblastech jako rybolov, životní prostředí a námořní bezpečnost poskytlo nezávislá vědecky podložená doporučení.

4.2. Snadnější inovace, investice a řádné vytváření politik díky sdílení znalostí o mořích

Dobré znalosti jsou zásadní pro udržitelný růst i pro dosažení zdravých a produktivních oceánů. *Evropská námořní síť pro pozorování a sběr dat* (EMODnet) nabízí lepší přístup k informacím a snižuje náklady pro uživatele, stimuluje inovace a zmírňuje nejistotu ohledně charakteru našich moří. Program Znalosti v námořní oblasti 2020 má poskytnout komplexní rámec pro směřování toku dat od počátečního místního pozorování přes interpretaci a zpracování až po distribuci po celé Evropě.

V současnosti Komise spolu s více než 50 organizacemi pracuje na vytvoření bežešvé digitální mapy mořského dna v evropských vodách s různým rozlišením, která bude k dispozici průmyslovým subjektům, výzkumným pracovníkům a veřejným orgánům nejpozději v roce 2020. Práce takzvaných tematických skupin zaměřených na hydrografii, geologii, chemii, biologii a biotopy již přinesla lepší porozumění systémům správy dat používaným jednotlivými subjekty v rámci EU. Čtyři z pěti těchto skupin již na webových portálech daly zdarma k dispozici data, která byla dříve jen těžko přístupná.

Průběžné hodnocení sítě EMODnet schválené Komisí v srpnu 2012 spolu se zelenou knihou Znalosti v námořní oblasti 2020: od mapování mořského dna až po předpovědi pro oceány obsahuje mnoho podrobných informací.

5. PŘÍNOSY NÁMOŘNÍ POLITIKY Z TERITORIÁLNÍHO HLEDISKA

Pobřežní oblasti disponují klíčovými obnovitelnými zdroji, jež jsou důležité pro růst námořní ekonomiky, včetně vodní, větrné a přílivové energie, energie mořských vln a biomasy. Pobřežní cestovní ruch je závislý na atraktivním a zdravém mořském prostředí. Jelikož mohou pobřežní a ostrovní oblasti trpět zvláště silnou sociální odloučeností, je pro ně zásadní rozvoj námořní ekonomiky, na níž by se mohly podílet.

5.1. Regionální politika

Evropa je jak teritoriálním, tak námořním subjektem. Aby mohla námořní průmyslová odvětví přispívat k růstu na pevnině, musí být zajištěna jejich větší vzájemná propojenost. Sdělení z roku 2011 s názvem *Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v rámci strategie Evropa 2020* obsahovalo výzvu národním vládám a orgánům místní správy, aby ustavily tzv. *platformy inteligentní specializace* zaměřené na výzkumné, regionální, podnikatelské, inovační a vzdělávací politiky. Tímto způsobem lze lépe koordinovat plánování rozvoje pobřežních oblastí a jejich ekonomiky.

Další krok představuje návrh na přijetí *společných ustanovení a společného strategického rámce* na období 2014–2020, které by propojily priority v oblasti investic v rámci politiky soudržnosti, rozvoje venkova, rybolovu a námořní politiky.

Z fondů regionální politiky EU již byla podpořena řada projektů s námořní tematikou. Patří k nim projekty na odsolovací jednotky či zařízení pro demonstraci výroby energie z vln. Na rozvoj v námořní oblasti také přispělo několik evropských *projektů přeshraniční spolupráce*, například projekty zabývající se možnostmi využití mořských řas jako biopaliva a osvědčené postupy v oblasti adaptace na změny klimatu v pobřežních oblastech.

5.2. Strategie pro přímořské oblasti

Mezinárodní spolupráce týkající se přímořských oblastí představuje účinný nástroj pro rozvoj námořní ekonomiky a ochranu mořského přírodního prostředí. *Strategie pro přímořské oblasti* zohledňují hospodářské charakteristiky evropských přímořských oblastí a umožňují lepší využití veřejných peněz. Zároveň přibližováním stávajících evropských a vnitrostátních fondů dohodnutým prioritám rozvoje fungují jako hnací síla ekonomiky v přímořských regionech.

Díky *evropské strategii pro region Baltského moře* vzniklo více než 80 klíčových projektů, jejichž výsledky jsou podrobně popsány ve zprávě o pokroku z června 2011. Součástí této strategie jsou opatření na zmírnění znečištění způsobovaného plavidly, rozvoj udržitelné pobřežní lodní dopravy, zastavení eutrofizace, vytváření nových seskupení malých a středních podniků, podporu výzkumu a integraci systémů námořního dohledu.

V listopadu 2011 byla přijata *námořní strategie pro oblast Atlantského oceánu*, jejímž úkolem je podnítit tvorbu pracovních míst a rozvoj v dané oblasti maximálním využitím potenciálu námořních odvětví. Atlantické fórum v současnosti definuje priority akčního plánu, který má být přijat v roce 2013. Výsledkem má být strategické využití strukturálních fondů EU k financování námořního rozvoje v období 2014–2020.

Jako součást snahy o zlepšení řízení námořních záležitostí a ochranu životního prostředí bylo v roce 2009 vydáno sdělení o lepší *námořní správě ve Středomoří*. Regiony a členské státy přesměrovaly část prostředků určených k financování evropské územní spolupráce v období 2007–2013 na podporu cílů námořní politiky. Technická pomoc cílená na růst pocházející

z moře a zlepšení tvorby námořní politiky v partnerských zemích mimo EU je nyní poskytována prostřednictvím projektu IMP-MED v rámci evropské politiky sousedství.

V oblasti *Jaderského a Jónského moře* navázaly Itálie, Slovinsko, Řecko a Chorvatsko hlubší námořní spolupráci na subregionální úrovni. V současnosti pracují na vytvoření námořní strategie, která určí prioritní oblasti růstu a odpovídající nasměrování evropských zdrojů financování.

Spolupráce v oblasti *Černého moře* rovněž pokročila, a to v návaznosti na brainstormingovou akci na vysoké úrovni, pořádanou ve spolupráci s Bulharskem a Rumunskem v říjnu 2011.

V lednu 2012 pak Komise a vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vydaly sdělení, v němž navrhuje 28 kroků ke konstruktivnímu zapojení EU v *Arktidě*. Cílem je efektivní správa Arktidy založená na znalostech, odpovědnosti a závazku čelit narůstajícím strategickým, ekonomickým a environmentálním problémům této oblasti.

6. OCHRANA MOŘSKÝCH EKOSYSTÉMŮ – PODMÍNKA A FAKTOR RŮSTU

Evropská unie má největší námořní území na světě. Pro rozvoj námořní ekonomiky a zachování biodiverzity oceánů musíme zajistit zdraví mořských ekosystémů. Jelikož evropské podniky působící v námořním průmyslu často patří mezi špičku v inovativních environmentálních technologiích, přispívá k našemu ekonomickému rozvoji i legislativa týkající se životního prostředí.

6.1. Problematika zdravých mořských ekosystémů

Rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí z roku 2008 představuje environmentální pilíř integrované námořní politiky. Jejím jednotčím cílem je, aby evropské mořské vody dosáhly do roku 2020 dobrého environmentálního stavu (GES).

Ve snaze tohoto cíle dosáhnout již bylo splněno několik zásadních kroků. V roce 2010 Komise přijala rozhodnutí o kritériích a metodických normách pro hodnocení dobrého environmentálního stavu, které členské státy použijí při tvorbě monitorovacích programů a zavádění nákladově efektivních opatření, aby zajistily dobrý environmentální stav svých mořských vod. V roce 2011 Komise rovněž ujasnila vztah mezi počátečním hodnocením stavu mořských vod a kritérii pro dobrý environmentální stav.

Značný pokrok byl zaznamenán i ve vytváření sítě Natura 2000, avšak stále existují mezery, zejména na moři. Komise v roce 2011 přijala *pokyny k provádění směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích v ústích řek a pobřežních oblastech*, které věnují zvýšenou pozornost rozvoji přístavů a bagrování. Finanční nástroj Komise LIFE+ se pak podílí na správě sítě Natura 2000 v mořském prostředí podporou inovativních ochranných opatření a budování kapacit.

6.2. Přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování

Změna klimatu může mít dramatické dopady na pobřežní oblasti, ohrožit systémy ochrany pobřeží, způsobit erozi, záplavy a zvednutí hladiny moře. V kombinaci s dalšími faktory, jež ohrožují mořské prostředí, mohou být důsledky ještě horší. V březnu 2012 proto Komise spustila *evropskou platformu pro přizpůsobení se změně klimatu*, webovou stránku obsahující komplexní informace o rizicích a dopadech klimatických změn v Evropě. Jejím úkolem je pomoci tvůrcům politik při volbě opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, a to i v pobřežních oblastech.

6.3. Boj proti znečišťování ovzduší plavidly

Emise skleníkových plynů produkované mezinárodní námořní dopravou v současnosti představují zhruba 3 % celosvětového objemu emisí skleníkových plynů. Vzhledem k narůstajícímu objemu světového obchodu a zvyšující se poptávce po lodní dopravě tento podíl pravděpodobně poroste. V roce 2011 Komise stanovila cíl snížit objem emisí skleníkových plynů produkovaných námořní dopravou v EU do roku 2050 o 40 %. Evropská agentura pro námořní bezpečnost, Evropská agentura pro životní prostředí, Finský meteorologický institut a Mezinárodní námořní organizace spustily společné projekty sledování emisí skleníkových plynů vypouštěných loděmi v Evropě.

V roce 2011 Komise také přijala návrh na změnu směrnice 1999/32/ES, podle něhož se mají významně snížit emise síry produkované lodní dopravou a zmírnit problémy s kvalitou ovzduší v EU, jež mají negativní dopad na lidské zdraví a způsobují okyselování.

7. LEPŠÍ ŘÍZENÍ NÁMOŘNÍCH ZÁLEŽITOSTÍ

Dobré řízení a koordinace uvnitř členských států, pobřežních oblastí, průmyslových subjektů a zainteresovaných stran i mezi nimi je základem pro co možná nejefektivnější a nejudržitelnější rozvoj námořní ekonomiky. Výměna informací, dat a osvědčených postupů může urychlit investice i inovace a zároveň přispět k lepší ochraně životního prostředí.

7.1. Vývoj situace v členských státech

Členské státy ve stále větší míře uplatňují koordinovaný přístup k rozvoji své námořní ekonomiky, ať už prostřednictvím národních strategií, jako je tomu v případě Francie, Portugalska či Německa, nebo na základě zvláštních iniciativ, jako je britský námořní zákon, dánská námořní strategie nebo irská strategie pro vědu. V roce 2011 přijalo plán na podporu své námořní ekonomiky i Německo.

Několik členských států, například Kypr, Francie, Nizozemsko či Polsko, ustavilo mezirezortní spolupráci nebo zřídilo zvláštní ministerské posty. Přímořské regiony jako Šlesvicko-Holštýnsko, Västra Götaland a Bretaň dále rozvedly své regionální námořní strategie přijímané od roku 2009.

V roce 2010 spustilo 17 členských států a přidružených zemí iniciativu společného plánování nazvanou Zdravá a bohatá moře a oceány, aby podnítily synergie mezi výzkumnými zdroji a kapacitami.

7.2. Vývoj na úrovni EU

V říjnu 2010 přijal *Evropský parlament* usnesení o Integrované námořní politice, kterým potvrdil platnost integrovaného přístupu k námořním záležitostem a vyzval Komisi, aby rozšířila strategii Evropa 2020 o námořní dimenzi.

V prosinci 2011 pak vstoupilo v platnost *nařízení Evropského parlamentu a Rady o zavedení programu na podporu dalšího rozvoje integrované námořní politiky EU*. To stanovilo první operační program integrované námořní politiky na období 2012–2013, jehož provádění je popsáno v bodě 6.2.5 průvodního dokumentu SEK. Mnohočetný právní základ nařízení potvrzuje horizontální pojetí integrované námořní politiky.

Rada pro obecné záležitosti přijala v rámci švédského (listopad 2009), španělského (červen 2010) a polského (prosinec 2011) předsednictví závěry ohledně IMP jdoucí napříč různými oblastmi politiky. Tyto dokumenty obsahují přehled vývoje událostí za poslední období, vyjadřují podporu zaváděným iniciativám a pobízejí k dalšímu rozvoji.

V lednu 2011 *Výbor regionů* vydal stanovisko, v němž zdůraznil, že je důležité zaručit úspěch integrované námořní politiky z environmentálních, ekonomických i sociálních důvodů. *Evropský hospodářský a sociální výbor* vydal své stanovisko k IMP v únoru 2011 a podpořil v něm meziodvětvové a přeshraniční synergie námořních činností.

7.3. Vývoj na mezinárodní úrovni

V souladu se sdělením o *mezinárodní dimenzi integrované námořní politiky* z roku 2009 Komise zvýšila své úsilí na poli mezinárodních námořních záležitostí.

Na celosvětové úrovni se EU zasazuje o ambicióznější rezoluce OSN o oceánech a mořském právu a o udržitelném rybolovu a zasazuje se o to, aby všechny země přistoupily k nástrojům řízení námořních záležitostí, jako je Úmluva OSN o mořském právu. Významným úspěchem je spuštění procesu na úrovni OSN, jehož výsledkem má být v rámci plnění úmluvy uzavření dohody o ochraně a udržitelném využívání mořské biodiverzity v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států. Na konferenci OSN o udržitelném rozvoji, která se konala v červnu 2012 v Riu de Janeiru, EU naléhala, aby se pokračilo v řešení otázek ochrany oceánů a moří a řízení námořních záležitostí. Odvážnější vnější činnost přináší úspěchy v podobě aktivnějších regionálních organizací pro řízení rybolovu a narůstající spolupráce se třetími zeměmi v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.

Námořní záležitosti se také staly běžným tématem rozhovorů mezi Evropskou unií a jejími partnery, jako jsou Čína, Rusko, Japonsko, Kanada a Spojené státy. Rozsah dialogů na úrovni jednotlivých odvětví se postupně rozšiřuje, aby obsáhl komplexnější spolupráci v oblasti celosvětových námořních záležitostí.

7.4. Povědomí o námořní Evropě a její viditelnost

Počátečním cílem integrované námořní politiky bylo zviditelnit Evropanům námořní identitu Evropy a její ekonomický potenciál. Všude tam, kde námořní zájmy soutěží s ostatními odvětvími o politickou podporu nebo investice, a také na pracovním trhu má veřejné povědomí zásadní význam.

Od okamžiku, kdy byla integrovaná námořní politika představena, se na generování statistických informací na její podporu, tak aby byly k dispozici kvalitnější ekonomická data o námořních odvětvích a oblastech, podílí *Eurostat*. Námořní iniciativy byly zahrnuty do jeho pracovních programů a od roku 2009 jsou pravidelně zveřejňovány statistiky o pobřežních oblastech a odvětvích námořního průmyslu.

Přístup k informacím o mořích poskytují interaktivní nástroje *Námořní fórum* a *Evropský atlas moří*, jež pomáhají rozšiřovat znalosti o námořní Evropě. *Evropský námořní den*, který připadá na 20. května, pak představuje zásadní akci pro zvyšování povědomí o potenciálu námořní Evropy.

8. ZÁVĚR

Integrovaná námořní politika byla vytvořena za účelem znovupotvrzení námořního rozměru Evropské unie. Z této vize se rozrostla v nástroj, který má konkrétní přínosy pro rozvoj námořních odvětví a udržitelnost v Evropě. Jak vyplývá z této zprávy, je významný podíl námořních odvětví na evropské ekonomice a na plnění cílů strategie Evropa 2020 ještě zesílen koordinovanou činností zaměřenou na snižování nákladů, efektivnější využívání zdrojů, potlačování rizik, podporu inovací a lepší využívání veřejných peněz.

Komise přitom vytváří co nejlepší podmínky pro udržitelný ekonomický růst pocházející z moře. Na těchto úspěších je postavena strategie *modrého růstu*, cíl pro nadcházející období. Hlavním krokem k jeho naplnění bude neformální ministerská konference o integrované

námořní politice, která se bude konat pod kyperským předsednictvím. *Modrý růst* bude základem druhé fáze integrované námořní politiky, zaměřené na zdravou námořní ekonomiku přinášející evropským občanům inovace a udržitelný růst.